

Nepodpisani se dopisat ne... Pripisana se pisma tiskaju po b... svaki redak. Oglasi od 8... stajeh stoje 80 no., za svaki redak... 5 no.; ili u službu opetovana... pogodbe sa upravom. Novci se... poštarakom napućnicom (sa... segno postale) na administraciju... 'Naše Sloga'. Ime, prošimo i naj... bitu poštu valja točno označiti.

Komun list nedodje na vrijeme, aka to javi odgovornstvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća postarino, ako se ispravna napliše: 'Reklamacija'.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

'Slogom rastu male stvari, a nezloga sve pokvari'. Nar. Pos.

Iskazi svakog četvrtka na cieleu strku.

Dopisi se vraćaju ako se i netiskaju.

Nobiljegovan listovi se neprimaju. Predpata s postarino stoji 5 for, za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 3/2, i 1 sa pol godine. Livan carovine više postarino.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaz se u Via Farneto 171 14.

Obćinski izbori za Volosko-Opatiju.

Po viestih, koje nam stigloše iz onih najkrasnijih mjestanca naše Istre, sudimo, da se tamo izbori za novo obćinsko zastupstvo ipak već jednom primiču. Riešitbe utoka proti riešitbam reklama stigle su, kako čujemo, obćinskomu uredu, ali pošto su iste sastavljene sve u njemačkom jeziku, proći će još koji dan, dok se sve prevede i strankam dostavi. Tada će valjda goap. načelnik još koji dan počekati, dok se odluču ureći dan izbora, te će se valjda u mjesecu septembru obaviti izbor, ako još kakva, sada još nepredvidjena, zaprieka konačno riešenju stvari nezategno, što nije nikako izključeno, jer su listine sastavljene, kako čujemo, nešto polag slova zakona, a nešto po mišljenju onoga, koji ih je konačno sastavljao.

Bilo kako mi drago sada moraju naši obćinari Voloskog i Opatije računati sa listinama kakve jesu, te obzirom na iste napisali smo ovo par ređuka na opomenu onim, koji stoje na čelu stranakah i koji su donekle za sve odgovorni.

Obćenito se sudi, da će u prvom izbornom tielu pobiediti narodna hrvatska stranka, a u trećem se nezna, da li će ova ili takozvana talijanaška. Ovdje će dakle odlučiti izborne žare same, koje sada još ništa ne govore. U drugom tielu stvar je ovoga puta ozbiljnije ali i nježnije naravi, jer, premda je u njemu najmanje izbornika (čujemo da ih ima samo 16), netjecati će se ondje ništa manje nego

tri stranke, t. j. narodna hrvatska, talijanaška i njemačka. Nijedna od stranaka neima za sebe već sada absolutne većine, te će se po svojoj prilici morati složiti dvie proti trećoj. Narodna hrvatska stranka je najjača, te bi pametno i razborito bilo, da joj se pridruže oni, koji u našem porazu imaju najviše da izgube, a u slučaju tuđe pobjede, ništa da dobiju. Za gospodu Niemce, naseljenike većinom u Opatiji, koji se dosad nisu toliko mješali u obćinske stvari na Voloskom, čuje se, da traže u novom zastupstvu jednu trećinu svojih zastupnika, i da računaju baš na drugo tielo, koje hoće da imaju cielo za sebe.

Ostala dva tiela, čuje se, da kane Niemci velikodušno ostaviti drugim dvim strankam, tako, da kad bi izbor izpao po volji njihovoj, u zastupstvu bi imali sjediti Niemci, Hrvati i Talijanaši, svaki u jednakom broju. — Kad bi u istinu stvari tako izpale, zapriechen bi bio svaki napredak i svaki sporazumak, jer jedni sa drugima nebi na dulje vremena mogli složiti ostanu, a to tim manje, što se nebi mogli dogovoriti, a još manje medju sobom sporazumiti.

Obzirom na tu okolnost našim je pravkom sveta dužnost sve moguće učiniti, da se to ne dogodi. Njihova je prva i glavna dužnost nastojati, da onom krasnom obćinom ne zavladaju tudjinci, (koji neimaju do nje niti do naroda prave ljubavi) jer bi to bila neizreciva sramota i neizmijerna šteta za sve domaće obćinare. Brat neka se u ovom važnom i ozbiljnom trenutku složu sa bratom, ako neće tu-

đina za gospodara. — Ta sloga nije nemoguća, jer dvie domaće stranke ne želi narodnost, nego samo veća ili manja ljubav za jezikom. Ako pobjedi tudjinska stranka, izgubiti će obje domaće, jedna i druga sve. — Treba se dakle sporezumiti i pokazati tudjincu, da nije dosti imati novaca za zapovjedati sa Voloskom i Opatijom. Valja osvjedočiti naseljenike jednom za uvijek, da se mi znamo boriti medju sobom, ali kad nam zajednička pogibelj prioci od tudjinaca, da se znamo i složiti i složno odbiti napadaj trećih, koji ovdje ne imaju prava da zapovjedaju. Tko bi u ovom odlučnom času drugdje radio, radio bi proti interesom svojam i svojem rodnog mjesta; pokazano bi se neprijateljem svog roda, kad bi dopustio, da se tudjinac, koji je jedva ovamo došao, zasjede u obćinskom vieću, te da upravlja pravi i žuljavi pravih Vološćaka i Opatijaca.

Da Niemci kane doći do toga, da zapovjedaju i u obćinskom zastupstvu, jasno je također iz toga, što su oni bili reklame podigli proti pravu glasa naših pomorskih kapetana, koji odlučuju u prvom tielu i koji ovdje med domaćimi zastupaju inteligenciju pučanstva. Pomorski kapetani su najbolji med onimi, koji mogu u obćinskom zastupstvu sjediti, pa ova su gospoda Niemci htjeli iztisući, da onda sami obćinom zagospodare.

Kad bi gospoda Niemci bili htjeli imati u obćinskom zastupstvu kojega svojega pouzdanika, da i ovaj svoju reću o upravi sa obćinskim imetkom, togcu im nitko pametan nebi bio zamjerio, ali kad oni kane stupiti u za-

stupstvo kano stranka, dužnost je domaćim, da se tomu svimi zakonitim sredstvi opru. Vološćakom pak osobito preporučamo slogu, jer kako sami znaju, uspieh izbora na korist Niemca bio bi upravo poguban za Volosko.

Nadamo se, da će naš prijateljski savjet i naše iskrene rieči pasti na plodno tlo, te da će odlučujuće mišzeve jedne i druge domaće stranke potaknuti na ozbiljno razmišljanje i na patriotičan rad, kojemu žolimo obilan blagoslov.

Vološćaci i Opatijci! Sjetite se one naše starinske, da će brat brata zavući nad samu jamu, al ga nutra haćiti neće. Možete li to kazati i za tudjinca, koji neima ljubavi do jednih ni drugih i koji neima smisla ni interesa ni za vašo duševno ni tjelesno blagostanje? Odgovorite si na to sami.

Hrvatski izletnici u Dubrovniku i drugud po Dalmaciji.

(Nastavak).

Na Petrovo.

Rano u jutro, kad su mnogi još pocivali, odvezao nas je parobrod iz Spljeta u Trogir, gdje bijasmo odmah poslie 7 ure prije podne. Svojim preranim dolazkom iznenadili smo Trogirane, al su nas za to ipak dočekali pucanjem i glasom obćinski poglavari i mnogi građani, gradjanke i srodne pozdravili. Bio je blagdan sv. Petra i Pavla, a mi kao dobri krićani ili smo u crkvu to priustvovali sv. misam, koje su misli i neki naši eputnici. Tom prilikom razgledali smo nekadanju stolnu a sada sbornu crkvu sv. Lovreca, taj najljepši i najveličanstveniji graditeljski apo-

oslobodim: bio bih počeo a njima govoriti hrvatski... ali bi li vjerovao?... bilo ih je, koji se uticalu pod okrilje i niemštine, i ongleštine, i francuštine, i drugih jezika (a ne pozna dakako nijednoga), misleć valjda, da će mi ili jednim ili drugim ili trećim ugoditi — a to sve da izmam novaca. Novjorojatno li difut nije tako bezobrasan, kao talijanska gradska danguba. 'Doloo il far n'ont'e' — to je svo što im se može roći, i koji im je to prišio, bijašo mudrij od Sokrata. Ti strahoviti komerol, te pravo golubačko muhe, salotahu nas i ono jutro, kad ih upravo najmenjo žolismo. Napokon otvorie se ona vrata, a na njima ukazešo se papina straha u svojem šarom odielu, i mi naurazamo tko će prvo.

Koli lahko uspinjah se po unih širokih mramornih stopnicah i Bijah oronjav do kraja, ali to usurjanost mo nije plašila, nego me jo još većom silom napriedo vukla. Pomislih: da li je igda normalniji i zabit-niji čovjek pristupao pred voćoga čovjeka, nego li što ču ovo ja danas, do nekoliko časova, pristupiti pred Lava XIII. P Tim stopnicam kao da ne ima kraja.

— Bomo papa visoko stoji, usdahnuo netko do mono, kome valjda počeoše koljena klecati.

— Visoko, visoko, moj dragi, prihvatih ja.

Napokon kad već minusemo doatkać straha, ovo nas u Klimentovoj dvorani. Eno, naprama ulazu, namjostano je pristojlo za papu i njegovu pratnju. Dvorana ta nije najveća, ali bi ipak moglo u nju stati sasvim udobno barem 5 puta toliko osoba, koliko je nas. Nas ima do 170. (Dalje sliedi.)

PODLISTAK.

Moja put u Rim.

(Nastavak).

III.

U Rim, kako rekoh, stupih pod slavni a. apocijasti, gladan i izmoren; ali nenađi: Rim je Rim, pa i ja dubokim udahom zahvalih Bogu, što sam napokon (pa bilo i ovako) srotno pristao, kamo me se sve vroku. Rim, kao grad, neće biti ni Pariz ni Beč, ali ni jedan ni drugi nisu, što je Rim u svojoj vrsti. Tek izadješ iz kolodvora i odmah osjetiš, da si u gradu, u kojem je sve veliko. Kao navela, da ne zaboraviš, da si u Rimu, odmah ukazu ti se na desno tlo kolodvora ogromne Dioklecijanove terme, kojim i iz sadašnjih ruševinah možeš nagadjati negdašnju veličinu. Tu bijaše i kupalište (učenjaci kažu, da se je na jednom moglo kupati 3200 osoba!) i knjižnica, i sobe za zabavu, i sobe za odmor i što ti ja znam. Jedan dio tog ogromnog starog spomenika pretvoreno je sada u crkvu sv. Marije Angjeoske, nešto služi za kojekakva shraništa, za sjenikove itd., a ostalo je posvema ili barem dobrahno razrušeno. Učenjaci kažu, da je duljina svih četirih strana, te carske razkošne palače, iznasila 1872 metra! — Koliko li zgoda nije prošlo preko nje u 1600 godina, odkad je sazidana!

Ali pustimo sada sve stvarno, jer kolika god bila njihova znamenitost, nisu me one u Rim pritegivale. Ob ovo bijasmo kao pristijeni, da što god ređemo, jer ona ondje bila kolodvora, kao da svakomu strancu dovikuje: — Zar me nevidiš? Evo, pogledaj me! ne smiješ napried, dok ne vrneš okom na me!

Sad kad se pokorismo njezinoj zapoviedi, mi smo slobodni!

Kud ćemo? Ja kao ja, polotio bih ravno onamo u Vatikan; onamo, gdje je glava i srce svega katoličanstva. Najvolio bih izpuniti svoju najvruciju želju, koja me je i dovukla u Rim — najvolio bih pred pristojlje velikoga pape Lava, Kristova namjostanika. Eh, pa neće ni proći dugo, da će ta moja želja, ako Bog da, biti izpunjena. Danas je ovo već 18. dan maja (i to već poslie podno), a dne 18. u jutro primiti će nas Papa i Svi prevelike radosti prođu me od glave do pete. Nikad valjda u mojem življenju ne nadjoš se pred tako imponantnom idejom. Kao da mi je bilo teško uvjeriti sebo istoga. A da li će u istinu tako biti? Koliko krat ne čekamo najvećom napetošću, i po više dana, kakav neobični pojav na svodu neboskom, pak maleni oblaci sve pomuti. A da kakav oblacić zaštre moju radost, da p... ti moje veselje, u kojem već toliko daca uživam? — Bog je predaher, neće me, nadam se, tako teško kazniti. I u toj nadi umirih se.

I Bog me ne zapusti!

Oh, krasan li ostanu 18. maja 1893. Za me dan nezaboravni, dan komu slićno teško da već igda doživim. Toga dana vidješ velikoga Lava, toga dana primih Njegov sv. blagoslov, toga dana padoh pred pristojlje Kristova namjostanika i suznih odiuju poljubih njegovu sv. desnicu. — Oh, koli iskreno, koli vruće zahvalih Bogu na tom daru!

Ne, 18. maja 1893. ja nikako zaboravit ne mogu i nodu! Toga dana u jutro spremih se i uputih se najprije u ono svjetloko čudovište, u baziliku sv. Petra, da ondje prikažem Bogu nekrvnu žrtvu sv. miso. Kad stupih na oltar i pridigloh oči, ugledah — što? — Krasni mozaik,

koji prikazuje nevjernoga sv. Tomu, gdje se pratom dotičo rana svoga i našega učitelja Isusa Krista. Uprav dobro! promislih. Ni ja kao da ne mogoh vjerovati, da ću vidjeti Kristova namjostanika i vječni grad, dok se ovo ne dotakoh rek bi svojom rukom. A i inače, vjerujte, ja useh kao dobar anak, što uprav onog dana, kad malo sati kasnije primih blagoslov Isusova namjostanika, prikazaš sv. misu na oltaru sv. Tome nevjernoga. Uzdahnuh u sebi: Vjerujem Gospodine, ali daj, da usvrjorujem čvršće! I osjetih se jašim.

Kako neuzdržljivo čekah dok udari jedanajeta ura! Bez dvojbe bijahu i drugi neuzdržljivi kao i ja što bijah — ali u onoj uzrujanosti ja vam ne pasih na nikoga. — Mi smo već svi sahrani pod ogromnim stupovljem, što okružuje veliki žrg sv. Petra. Svaki čas svrnom pogled na velika brončena vrata, na koja se ulazi u Vatikan, da vidim, hoće li se već jednom otvoriti. Ali što već rade? Da nisu zaboravili na nas? — Okolo nas sakupilo se svietla, osobito onih dosadnih badavadzije, pravih aktualca i danguba, koji se nekoliko slićica i knjiga-spomenica pod pazuhom, klataro se po čitavo božje dane pu grudu u potjeru sa stranci, dosadjuć im svojim ponudami. To je nešto užasna, to je što puta gore, nego kad ljeti zube na te navale. Ako nisi izkusio, ne možeš pojmiti, što jo i kakva jo ta šoljad. To ti je personificirana bezobraznost. Kad to jednom sneratne, brunda oko tobe barom za četvrt sata, pa kad si utakao jednomu, oto ti drugoga, i tako redom. Eh, vjeruj mi, u tih prigodah valja da se osobito Bogu prepriadiš, jer i u najmirnijem čovjeku ima nešto krvi, koja napokon mora uzkipjeti. — Poradovah se, misleć, da sam napokon našao srodstvo, da se usapati

menik čitavo Dalmaciju, gradjen vrč u 13. stoljeću, pak najvećim dijelom hrvatskim umjetnici.

Tu u Trogir došli su neki kaštelaški kolovodje, koji su već veče prije bili došli u Spiljet, nenagodno iznenadjeni, što nismo prošli pred Kaštelu. Dogodilo se je to nekom pometajnom, i u hip odlučivimo, da se ima povratiti. Bilo je doista pojedinih glasova, da će se tim osujetiti izlet na slapove Krke, al su ti glasovi ostali osamljeni. Nam su više ljudi, nego li slapovi; makar da i ne vidimo slapova, mi valja da idemo u kaštelaški kanal, što je između Kaštela i otocića Čiovo, i da prodjemo pred Kaštelu. I išli smo, i bili smo presadovoljni svi, i oni pojedinci, koji su se početkom protivili. Čim smo ušli u kanal, čim smo ugledali bogatu kaštelašku ravnicu, sličnu jednom vrtu, čim smo ugledali Kaštelu, počelo je iz svih aedam grmiti, u svih avoniti. Svi su bili ukrašeni zastavami. Na svih obalab vidjelo se ja mnoštvo ljudi, koji su nas najodlučivije pozdravljali i kojim smo mi najdražnije odzdravljali. Bruda, kuda smo išli, diralo je duboko u srce, kad se je pjavalo našu narodnu himnu "čepa naša domovina"; tu je bar meće najbude dirnulo. Toli krasan predjel našo domovino hrvatske radja još krasnije ljudi. Oni ne samo da u svojih gradicah uzdrže budnu narodnu sviesť, nego pomognu, ako utreba i u Spiljetu i u Trogiru, i dionici svake slava, koja se slavi u tih dvih gradovih, izmed kojih se oni nalaze. Na većih i manjih brodićah, na većih i manjih ladjah, kojimi oni obiluju, na svih, što su ih onoga dana imali na raspolaganje, izvezlo se je Kaštela, a koliko su ih moglo brodiće nositi prema našem parobrodu. Brodiće bilo su urešene vionici ruža i hrvatskimi zastavami; ljudi svi u svečanom odjelu, a radost ujm se kresila iz lice, iz očiju, i izraživala se uzkićli, pjevanjem, pucoanjem. Jedna oveća ladja naša bila je puna pjavača, druga tamburasa. Koga da svo to ne uznose. I mi na parobrodu i oni na brodićah, svi, svi, bili smo kao elektrizirvani. Uzkićkom ne bijaše ni kraju ni konca, a vrhunac su dosizali uzkićki: "Živla slobodna i ujedinjena Hrvatska". Nismo došli, da vas oduševljujemo, — rekao je posve pravo u kratkom svom pozdravu za parobroda zastupnik Spindić — nego smo došli, da vas pozdravimo kao zauzele i oduševljeno za našu svetu stvar, te da se međusobno okriepimo za predetojuću nam borbu.

Na jednoj ladji dovezi su nam kakvu stotinu staklenica svoga izvrstnoga vina. Parobrod jh nije amio uzeti. Dovezli su ih veče u Šibeniku i tu nam ih izročili. Bilo je sliedeći dan što gledati. Dvie velike staklenice imale su napie, jedna za dra. Antuna Starčevića, druga za biskupa Jurja Josipa Strossmajera, svaka se posebnom pjesmicom. I svo ostale imale su napie na pojedine mužve, i na mnogih bile su takodjer pjesmicom. Svo staklenice bile su obavite hrvatskom vrpcom.

Kod objeda nazdravljali smo našim Petrom i Pavlom, Petricam i Pavicam.

Poslije 3. poslije podne bili smo u Šibeniku. Na cijeloj obali može se reći, da je stajao čorjak od čorjake, skoro sva je bila pokrivena crven-kapacim, tim obiljubljenim pokrivalom svih Dalmatina, a imenito Šibenčana. Svo što je moglo na noguh stojati, muško i žensko, staro i mlado, bogato i siromašno, bijaše tu. U gradu su dvie stranke, ona bivšoga načelnika vitezja Šupuka i ona dra. Zlatarovića i obje bile su zastupane može se reći u punom broju. Načelnici objih stranaka došli su na parobrod, da nas pozdrave, i da nas pozovu svaki u svoje čitaonice prostorije. Pregovori su se nešto oduljili, dok nisu naši poglavar i konačno odlučili, da se idu prije u hrvatsku čitaonicu, u društvo stranke Zlatarovićeve. Šupuk i njegovi bili su tim uvjeredjeni, pak su takovi prolazili mimo hrvatske čitaonice, dočim smo mi uzaluz i nju, akklamovani neopisivim oduševljenjem. Ako gdje, u Šibeniku igraju ženstvo veliku ulogu i u politici. I ako se muški znađe u stanovitih prilikah oduševiti, koliko više mogu to ženske! Ono su klicale, poskakivale, pjevale. Nieu nam dosta zahvaliti moglo, što smo k njim došli, i tim spavili pravu hrvatsku stvar. Naših je gospodja i gospodjica nosilo crven-kape, a te su Šibenikom osobito omilile, te su svaku po dvie ulovile pod pazuhu, te ih vedile i zveslovlju ih sa "lipa moja hčerice", "drago moje dite", pripovjedale im živo ob odnošajih u Šibeniku, i niau ih puškale, dok se nismo opet podali na parobrod. U hrvatskoj čitaonici odlučilo se je jednoglasno, da se u drugu čitaonicu neide, da se po kaže, što se smatra zlim, da se po kaže, da se neće imati ništa s onimi, koji se uzdržuju otičinstvom i erbadijom, koja se — ne žacamo se reći, jer možemo doka-

zati — svuda i uvijek sdržuju sa protivnicima hrvatske misli. Odušalo se je ad izleta na slapove Krke, za koji je imao pripravna dva parobroda vitez Šupuk; prozrelo se je gostbu i ples i u obće zabavu, koju da ja bio isti prirodio u čast gostovom. Skoro svi mi zastrosli smo se po gradu, da ga razgledamo, imenito da vidimo prokrasnu stolnu orkvu, to malo po malo dočekali veče, i probavili išli, dok nismo Šibenika oko 10. ure u veče zastupili.

Odmah čim smo došli bili, odpjevav daskako hrvatsku himnu, bilo nam je zabranjeno pjevati čak i na parobrodu po c. kr. komesaru.

Kad su se toj zabrani naši poglavari i neke naše gospodje uzaluz protivile, pozvali su zastupnika Spindića. Ovaj je molio komisara, da izdade pismenu zabranu. Komesar je najprije pokasao svoju monturu, kao da hoće radi, svo mi odjela, možete mi vjorovati; a kad je zast. Spindić uzprkos toga molio, da se dade pismenu zabranu, reče komesar, da ju ne može dati odmah, nego da će nam ju poslati, čim se vratimo sa izleta, dakle poslie 2—3 ure.

Kod večere su naši pjevati zapjevili, pošto komesar nije donio nikakve pismeno zabrane, al je ovaj u tron oca bio na parobrodu, da pjevanje opet zabrani. Isti gospodin zastupnik rekao je, da se sa svim pravom može držati, da se amijo pjevati, pošto nije pismeno zabrano, koju se je obećalo. Prvi hip držao se je komesar, kao da ne čuje to rieči, al kad mu je g. zastupnik svoju opazku ponovio, rekao je: doista, ja sam obećao donieti pismenu zabranu, al ja imam svojih poglavara, i njih valja da slušam. Dakle c. kr. politički poglavar ne dopušta pjevati niti po hrvatskom gradu, niti na parobrodu, kojim se izključivo Hrvati voze! Ne dopušta toga, zabranjuje to, i nada pismeno zabrane! Ljudi bežji! Kako daleko ste dotjerali sa svojom slobodom sastajanja, govora, pjevanja! Slabi su to znakovi za vas, a dobri za one, koji teže za slobodom i jedinstvom narodnjim pod svojim zakonitim vladarem. (Konao sliedi.)

DOPISI.

Vrbnik, 12. julija 1898. (Konao.) Pošto se nakon sv. mise sakupimo oko kičena stola, naredale se mnoge i prekrasne zdravice, koli domovini, toli mladomianiku, sjedinjenim opozicijam i raznim veleza-služnim muževom, a osobito našim prvakom Starčeviću, Strossmajeru, dr. Dinku Viteziću, Vjekoslavu u Spindiću, dr. Franu Volariću itd. I tu se sakupila liepa svotica za društvo sv. Cirila i Metoda; sam mladomianik postade članom utemeljiteljem uplativ svotu od 100 for.

Upravo se svršio objed i sve što je moglo poletilo na glavni trg, da polag staro navade zapleše, kadno nam stigose parobrodom izletnici iz Rieke: hrv. planinako društvo, pjevačko društvo "Jadranska vila" sa tamburaškim sborom i mnogi odušastnici iz Sušaka, Trasta, Kastva, Volokoga itd. Možete si misliti kolikom li radošću i veseljem dočekasmo mitu si braću, kolikom li slasti proboravismo s njimi kratko vrijeme njihovog posjeta. Zabavili nas svojim skladnozvučnim pjevanjem, svojim divnim tamburanjem, da smo im doista mnogo dužni na danosa užićku. Četiri sata proločela kao u čas i vriedna nam braća morala se od nas dieliti. Ispratiamo ih do morske obale. Tu je bilo i pozdravljanja i pjevanja i grljenja iznovice; tu je bilo i govora i rukovanja, a svo je to još većma uzveličavala krasna razsvjeta našeg dravnog mjestanca. Moje pero je preaslabo, a da vam dostojno opišati mogu ono oduševljenje, onu radost, koja je izpunjavala našu ercu u krugu braće. I uz tiču pozdrava i "Živili!" uzkićka odputova parobrod — na milini nam izletnici uz obosiranu vruću želju: do skorog viđenja!

Prigodom večere u gostoljubivom domu mladoga svečara pročitali se i dvie krasne pjesme našega velebrle" boga knjižavnika popa Joas Gržatića. I jer bilo zanosnih zdravica i opet bilo vzetnih govora, dok se oko polnoći ne razstade liepa kita sahraniv u pameti svojoj radostnu i nezoboravnu upoznanu na ovaj sveti, znameniti dan.

To je dakle nesavršena ministara ono vriedajno slike, što ju vidje diči naš Vrbnik posljednjih dviju podjelja. Ministara divna slike u prokrasnom okviru pravo otačbeničke samovietisti, slike, što je odjehava najčistijim koloritom duh hrvatski. duh brateke ljubavi i mara za sve što je liepo, dobro, Bogu i rodu milo. Judor odpušava naš miljenik Vjak. Spindić uz gruvanje mužara i oduševljeno

"Živio!" uzkićka put Bašku. Nije moguće izraziti osobito štovanja i priznanja, kojim bje ova dva dana odlikovan hratori naš zastupnik; nije moguće opisati svobode veselje i radost, što u čuistom ova dva dana gledajuć ga u našoj sredini. Pa to on punim pravom i zasluđuje, jer ga za-zabilja rieso svo krieposti, jer je muž uzornih vrieda — snađajnik naša sve. Za to ju vruća naša želja: neka ga dobri Bog pozivi jošo duga ljeta na ponos i dobrobit ljubljenoj nam doma! Neka mu Svevišnji udoli tu osobitu sroču, da ugleda žudjeni plod svega rada i mara, svoje poštivnosti i ustrajnosti, da ugleda oživotvorene svete ideale svoje, sa kojimi toliko dozne veliko i plemenito erce njegovo!

Vriedni i dični naši mladomianici! Tegotan je doista i trnast utranik, kojim oće nakanisto krođiti; tegotan je i strmast doista, ali vodi k najuzvišenoj, najsvetijoj cieľji. Dobri Vam Bog dao snage, da uz-mognete povjereno si stado poštivano voditi putem božanske ietine, poštivano raditi oko toľjka njegova i nlotiti u sroču njegovom svetu vatu domoljublja, da tako jednom sine sunco i prod naša vrata, da budemo jednom svoji u svome. Svevišnji poztivio Vam dugo čielo godina na čast i slavu crkve svete, na spas i sreću roda mila!

Pogled po svijetu.

U Trstu, dne 9. agusta 1898.

Austro-Ugarska. Kako smo već javili, sastati će se carevinsko vieće negdje oko 20. septembra, dočim će biti sazvani zomaljski sabori u prvoy polovici mjeseca decembra.

Iz Praga javljaju, da je namjestnik ukinuo zaključak gradskoga zastupstva, usljed kojega bi bile dobile gradske ulice samo česke napise. Vlada zahtjeva, da budu uz česke i njemački napisi, jer da imade u Pragu i Njemačka, premda u neznatnom broju. Ovo je već drugi slučaj u novije doba, što se je vlada zauzela za njemačke napise ulica t. j. u Ljubljani i u Pragu. Značiljni smo, da li će vriediti isto načelo kad budu tražili Hrvati i Slovenci u naših južnih pokrajinah, da budu u gradovih sa mješovitimi narodnostmi uz talijanske, dočim njemačke napise, takodjer hrvatski, dočim slovenske.

Srbija. Nedavno se bio prnio glas, da će doći kraljevi roditelji na kraljev imendan u Biograd, nu to se obistinili neće, jer se Milan odrekao prava povratka u Srbiju, a za kraljicu Nataliju morala bi skupština prije ukinuti zakon o izgonu. Po najnovijih viestih iz Biograda izradio je odbor za obtužu bivših ministara obtužnicu, koja će se sada predati sudu.

Italija. Poznati vikač Imbriani, koji je bio propao za posljednjih obćenitih izbora za talijanski parlament, izabran bijaše ovih dana kod naknadnog izbora. Njegovu izboru protivila se vlada, jer je on poznat kao prijatelj Francezke i kao žestok protivnik Austrije i Njemačke.

Francezka. U Parizu imadu novih škandala. Tajnik redarstva Dupas izdao je knjižicu, kojom oživljuje poznata pronevjeranja kod gradnje panamskoga kanala, te okrivljuje nove osobe sa istog pronevjeranja. Knjižici toj jest nakana činiti potežkoća sadašnjog vladi kod predstojećih izbora za parlament.

Rusija. Dne 1. oktobra započeti će na novo pregovori između zastupnika ruske i njemačke vlade u poslu trgovačkih ugovora. Viedati će u Berlinu po samoj želji Rusije.

Njemačka. Cesar Vilim boraviti će više dana mjeseca septembra u Austro-Ugarskoj. Prizustvovati će velikim vojničkim vježbam, lov u raznim svečanostim u Baču i Pešti.

Franina i Jurina

Jur. Hvala Bogu sad ćemo Morganci lahko voziti do Kanfanaru.
Fr. Ča te vam zidati forš novu cestu?
Jur. Bome će, jer je bio ovdil neki ženjer iz Poreča pak jo miria.
Fr. Koliko puti su i drugi mirili, a još je danas tako, kako u počelu.
Jur. Alora ti biš rekla, da nobude kruha iz to muke.
Fr. Ma bih i uganat.

Fr. O, bon vega zlerma, kada ste prišli?
Jur. Jušto o polnoći, al non je bovia skarciežala, pok smo ostali u bonoci.
Fr. Ča je z nova v Istri, ste drogo što plotili?
Jur. Žito je nongemal i za kvalitat i za proelj, a čo mo pitaš od novitodi, to ti mogu pogajat, morali su noć čovika, ki razumli talijanski, zoč oni neznavu nanke kruha talijanski pitat.

Fr. Ha, ha, ha!
Jur. A čo je n' nova na Susku pokie smo mi portili?
Fr. E, a ki bi ti sve povidal.
Jur. Ma nuko čegod.
Fr. Ben, sen čul, da ki čo punpu jimit v kudi, neka se sporka na pokrov od gustorne, a ki čo punpu provivat, neka se zatvori v orikvi, pok neka provira gre l' alavina.

Jur. A čo more se to činiti?
Fr. A nebi se moralo, ma intanto se čini

S A N.

Noćas mi se U snu bila Pokazala Majka mila,	Nemoj tužit, Mili sine, Evo tebi Domovino!
Ljubnula mi Mlado čelo, Poljubih joj Lice bielc.	Pogledah ju, Slaška mamc, Nju i tebe Ljubim samo!
Tud mi ljubko Progovori: Zamom viek te Tuga mori,	Vjeruj, majko, Da nje ne bi Več bi davno Došo k tebi!

H. Katalinč-Jeretov.

Različite viesti.

O druđbi sv. Cirila i Metoda za Istru pišu hrvatski listovi vrlo lakavu porupuđaju istu što topilje hrvatskomu obćinstvu. Nekeje štandio iz tih novina doneti čomo čim prije, neke vriednaš prijatelji i protivnici u Istri, da nas braću zapušetiti neće.

Talijansko novino pako pišu nekim strahom, kako je djelovanje družbo obziljno započelo. Depade su javilo, da je narodni zastupnik dr. Laginja kupio u Baderni na imo družbo prilijonu kudu i vrt za školu, to da čo podučavanje tamo čim prije započeti.

Mi o tom za sada ne imamo viesti, nego čomo se popitat, pak u sliedećem broju izvjestiti.
Kao utemeljitelji pristupili su sa svotom od 100 for. sliedeća gospoda: Gjur Ružić iz Rieke, Ivan Kandić iz Kostrčano, Ivan Krapac, kanonik u Zagrebu, L. R. Badić iz Rieke, Stjepan Haramija iz Rieke. — Godišnji prinos uplatili su gg.: Anton Van-der Verth iz Kostajnice 12 for., Tomo Štipanović iz Kostrcno 12 for., Dr. Fran Tonković iz Zagreba 8 for., dr. Zehar iz Zagreba 8 for., Juraj Mikulčić iz Rieke 10 for., Fran Šverljuga iz Zagreba 12 for. — Istomu družtvu darovali su gg.: dr. A. Lobmayor 2 for., Niko Pajjanović 2 for., Vilko Mosković 2 for., Tomo Padavić 5 for. svi iz Zagreba.

Naš poštar napokon uvidio, gdje je istina, pa postao Hrvatom. No nije dosta biti samo rječju Hrvat, jer šuplje riječi vjetar nosi, djela se išču sada, da se dokaze, jeli istina, što je riječu priznao. S toga ako će ostati naš, treba da i on stavlja „piku“ na svoje hrvatsko ime. Tako će povjedočiti, da nije samo jezikom Hrvat, već zborom i tvorom.

Zvonimir Vranski.

Riečki ug. planinci na Malinskoj. Dno 20. srpnja priredilo je riečko planinsko društvo izlet na Malinsku na otoku Krku. Dočekao njih dubašnjački načelnik. Poljski neki stražar etao ngovarati puk, da ne smiju klicati „Živio“ nego „Evviva“, te da je načelnik kazao, da će zatvoriti, ako bi se usudio prekršiti tu zabranu. Dana se samo bijožimo! Kad su na odliaku izletnici stali se nabacivati sa „Eljen“ i „Evviva“, vriedni Malinskarci su uvrtili sa „Živla Hrvatska“. Na to su izletnici pokazali svoje niske stanje naobraze, navaljujući prostačkim povskami na svečono- atvo i Malinskaru. I fu!

Kolera. Taj nesretni gost posjetio je jurve nekoje države Europe, te držimo, da nam je što toplije preporučiti pozn- našim čitateljima, da se držato drže svih zatih poduka i savjeta, a da se obrano tog nomilog gasta. Preporučamo im napose čistoću kuće, tiela i hrane, jer je čistoća najveći neprijatelj kolera.

Do sada pojavila se kolera u Rusiji, Francoskoj, Italiji, Rumunjskoj, a po naj- novijim vijestih i u Ugarskoj. Nije nam dakle vođ daloko, te moramo radi toga nastojati, da neradje i u naše krajeve, a kad bi ju kojom nesredom i među nas zaneseli, da ju pripravni dočekamo.

Naputak za priskrbljenje krme. Obdin- aka glavareta u Kastri u Buzetu izdala su sljedeći naputak za priskrbljenje krme, to ga mi što toplije našomu puku preporučamo: Radi pomankanja siena ove godine daje podpisano glavareto, sporazumno sa mje- stinom gospodarskom zajednom, svojim ob- činom sljedeći kratki naputak, kako će priskrbiti krmu za buduću zimu. — Tko vidi, da za buduću zimu neće imati dosta siena, neka spravlja brsteniku, jasnovinu, grmovinu (hrastovinu), grabovinu, koprivu, vinuku, a tako i liše ili kitice od murve, lešnjaka, makljena, rešiljke itd. Nevo to dobro osuši i u suhotu spravi. Ova će biti kрма, koja isto toliko valja kako i naj- bolje sieno. Nju zdravo za blago liše od oraša, ajlanta, lovorike i od drugoga dr- vlja, od koga se zna, da blago rado nejeda liše. Tko ima mjesta, neka najsje njivu turkinje (fermente), ali jako na gusto, i kad porasto, neka ju požanje, osuši i spravi.

To je jako dobra kрма. Siama nema vried- nosti koliko sieno i liše od drvlja, nego samo polovicu. Piljava je hranivija od slame. Tko će sa slamom krmiti, mora ju prije na drobno sajeti. Sve ove krmu neće blago rado jesti kao sieno, osobito iz po- četka zato je valja pripraviti. A to se učini ovako: Prvi dan se uzme osušenoga liše ili kitice, ili nasjeđene slame — ono, što koji ima — i to toliko koliko će drugi dan rabiti. To se dobro poskropi sa sla- nom vodom, promješa i pušti do drugoga dana. Drugi dan se može i malo sa po- žijami pomješati i onda dati blagu.

Neka avaki već u početku priuči blago, da sve pojede, što mu se daje; neka nije- dan negleda sa pešćion soli, barom iz početka.

Liše i kitice treba napravljati odmah sada dok je seleno, samo sa vinuku mora se čekati, dok se grozđe potrga.

Kad se liše amute, valja pustiti na kraju mladice po koje pero, da mladica neoslabi, a kad se napravljaju kitice, ne- valja drvo obješati preved, nego toliko, koliko se vidi da stablo neće očititi i da mu neće škoditi sa rasti.

Kako ćeš sačuvati friško grozđe i preko zime? U gradovih, kad je o Bošću i pokladah, dade se liepo unovčiti friško grozđe, a i na selu čast ti je, kad u sred zime možeš počastiti znanca ili prijatelja sa liepim grozdom.

Tko dakle hoće, da imade kroz zimu zimu friškoga grozđa, mora najprije iza- brati u vinogradu one vzeći grozđa, koje su najviše za to prikladne, naimo kaune vrste grozđa, i one koje imadu zrna ili jagode tvrde. Neka se ostave svakomu grozđu, jedan ili dva pedija dugi komadi loze, kao što se kod nas režu tako zvane ružice, pa neka se jedan kraj rozge ostavi u posudu, u koju smo ulili vode i komad ugljena, drugi kraj koji ostaje vani posude, neka se na vrhu nomaže kakvom amolom, a grozd neka visi isvan posude. Treom u vodu uronit će doći će toliko vlage u grozd, da mu se jegodiće osušiti neće. To sve treba prirediti, i tako uzdu- vati, mjenjajuć kadkad vodu u posudeli, u mjestu, gdje nije ni odviše vlažno ni odviše suho, ne razvijetljeno, i bez propu- ha. Na rozgah se ostavlja po moguć- nosti koji list, a grkljan posude začepli se paukom. Prašine u mjestu, gdje se grozđe čuva, ne smije podništo da bude. Grozđe valja ubrati za suha i suđana dana, i otriebit ga dobro od gnjilih jagoda i druge nečisti, te avaki grozd malo prokaditi sa benzinom.

Dva forinta i sedamdeset i pet novčića stoji jedna opletena staklenka, sadržaj

vajuća tri kilograma vite puta odlikovanost izvrstnog „lamponskog soka“ (Si- roppo di Lampono), kojeg raslađije prsto poštom proti poušeda G. Piccoli, ljek- arnik u Ljubljani. — Platenicu sadrža- vajuće 10, 20 i 40 kilogr. po 60 nč. kg.

Listnica uređništva.

Gosp. „Slavica“: Kako vidita pretekao Vas je drugi; preporučamo Vam se za unapred. Živili!

Gosp. „Tanek“. Možda u budućem broju, ali znajto, da će izadi silno oklaštreno, jer mi nemožemo i nesinjemo plasti kao što pše puljski „oslić“ ili poročka „babilona“; odvje- bo imadomo cenzuru i kako budnu! Osim toga neće nam se držati u osobnosti, jer protivnici znadu, da ju ovdje taljanska porota. Zdravo!

Gosp. P. B. Provincola Santa Moro, Ford, Hrala. Nepla na pismu i spominjanju. Naš vradnik bio je Vaš aučenik na Hecol. Frano- čemo Vaše upotrebiti u upite Vaše šim prije privatno odgovorit! Šaljemo Vam uz srdačne pozdrave i današnji broj.

Gosp. P. M. Nebijaše nam moguće, jer smo i tako morali ispustiti radnji trenutak po- lovicu podlistka i konac članka o izletu u Du- brovnik. Drugi put. Živjeli!

Listnica uprave.

Gosp. G. V. u Ž. Namirano sve osim tok. godine. Živjeli!

Uplatili su nadalje za „N. 81.“ gg.: L. T. Tinjan f. 3. D. L. Tinjan f. 4. D. F. Kastav for. 18-30. I. J. Boljan f. 8. Čit. Ojek f. 2-5. M. L. Klana f. 2. R. J. Mošćenica f. 6. S. J. Pro- čelica f. 3. Čit. Novi f. 2-50. P. L. Križevac nr. 80. M. J. Lekša f. 9-50. K. J. Lohin f. 1. P. M. sv. Ivanca f. 5. B. N. Kastav f. 5. (sa oglas f. 2). P. J. sv. Ivan f. 2. V. I. Volosko f. 2. Z. F. Lokinj f. 2-50. Čit. Šibonik f. 10. M. P. Dubašnja f. 2-50. Čit. Zadar f. 2-50. K. F. Čunaki f. 5. D. A. Čopić f. 1. K. F. Trst f. 2-50. J. A. Mošćenica f. 3. P. A. Trst f. 2. P. V. sv. Lovro f. 2. R. M. Kopar f. 1. A. J. Karlova f. 2-50. Št. Nap. Split f. 2-50. R. J. Pula f. 2-50. O. J. Korto f. 2-50. Čit. Garašnica f. 2-50. R. M. Kutjavo f. 1. Z. A. Štrije f. 5. B. M. Bloka f. 2. E. J. Trst f. 15. D. N. Donkovo f. 5. Š. S. Bakar f. 20. P. P. Mitrović f. 2-50. (Blidi.)

Flasovita

radi svojega učinka, odliko- vana radi svojih zdravnih lastnosti z častno diploma u slatko svetično na rasstavi u Londonu u Parizu, z slatko svetično u Bruselju u Tu- nisku.

Zelodolova tink- tura se lokacija G. Piccoli i u Ljubljani je vspelo da je **jačšimo sredstvo**, katero kropa in zdravi Zelodol, kakor tudi opravlja po- bavnih organov izborno po- spojuje.

Izolovatelj raspotišta je proti povzetju zneska v zabojih po 12 staklenke za 1 gld. 36 nč., po 55 staklenke (zaboj tohtn 26 nč. — Poštino plaća vedno naročnik. 12-31

FILIJALKA C. KR. PRIV. AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu.

Novi za vplavila.

V vrede, papirjih na 30-dnovni odkas 2% 8-dnovni 2% 3-mesečni 2% 6-mesečni 2% 12-mesečni 2% Vplavčovanja avstr. vrednostnih papirjem, kateri so nabavajo v okrogu pripozna se nova obrestna tarifa na temelju odgovodi od 17. in 21. odnoivo 12. junija.

Okrožni oddel.

V vrede, papirjih 2% na vsako avrolo. V napelosenih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Trepoav, Reko kakor za Zagreb, Arad, Biellta, Gablona, Gradoe, Hermanstadt, Inomost, Celoveo, Ljubljana, Linc, Olomoo, Reichenburg, Saaz in Solnograd, — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-9 pri odbitku 1% no provizije.

Predujmi.

Sprejemajo se vsakovrstna vplavila pod ugodnimi pogoji.

Na jamčovna listina pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Ber- linu ali v drugih mestih — provizija po po- godbi.

Vložitje v pohranu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, slat ali srobrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna isplađuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa na dnevna curu.

Trst, 1. aprila 1893.

15-24

Štrcaljke i sumpornjače za trte

inžinira Živica.

mlatilnice i čistilnice za žito, mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, kao takodjer i sve potreboće za strojeve dobiva se uvijek u skladišću tvrdike

Schivitz & Comp.

(Živice i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

Poziv na predbrojku i predplatu.

Da se udovolji neobhodnoj potrebi, sprema se već za dojaduću godinu 1894. narodu kraszn, obilat, bogato slikami urešen kalendar, kojemu će biti naslov:

„BOG I HRVATI“

Kalendar „Bog i Hrvati“ u obliku velike četvrtine arka, sadržavat će uz kalen- dani za sve vjeroizpovjesti, uz gospodarska i kućna pravila, uz prostor za poslovne bilješke, obilat zabavnim, šematizam, sajmovnik, adresar obrtnika i trgovaca u Zagrebu, bilješke za poslovodje i za promet i t. d.

Nu osobitost ovoga kalendara bit će njegova nepristrano sastavljena, pre- bogato slikami urešena slika života hrvatskoga naroda u godini 1893., u kojoj su, se neodvisne a umne sile naroda sjedinile na temelju hrvatskoga državnoga prava; u kojoj je narod na liturnom polju, na tom svetištu svih prosvjetljenih ljudi, baš ove godine slavio-slavlja dostojna daleko većih i moćnijih naroda, dočim je razgrabio u manje od osam dana do 100 000 knjižga slavne nam „Hr- vatske Matice“, prenio kosti njenog neumrlag utemeljitelja Janka grofa Draško- vića presjajnom manifestacijom; posvetio i otkrio spomenik slavnom Gunduliću načinom u nas neviđenim, a u zagrljaju bratskom.

Sve to predotiči će u viernoj slici i obširnim opisom naš kalendar, a k tomu urediti će se naš kalendar likovi zaslužnih muževa.

Dalnja osobitost kalendara „Bog i Hrvati“ bit će njegovanje pažnje prema brati Muhamedove vjere, te će taj dio obraditi braća iz Bosne. Nadalje doniet će kalendar „Bog i Hrvati“ i viernu sliku života slavenske nam braće u godini 1893., a osvrnuti će se dostojno i na ine narode.

U zabavnom dielu priobit će kalendar „Bog i Hrvati“ zabavne, pjesničke, satjive i poučne sastavke. Ovakav podhvat iziskuje velike žrtve i s toga se obraćamo naj- učivije na slavo obćinsivo, da ga podupre predbrojkom i predplatom, da kalendar „Bog i Hrvati“ uzmogne nakriliti, a ne samo dostići sjajno uređene slične kalendare. i poradi opredieljenja naklade treba da se znadu predbrojnicu.

Čiena kalendara „Bog i Hrvati“ biti će 50 novč., a izaci će na vrijeme u rujnu tekuće godine.

Imajmo na umu, da je često kalendar čina knjižga u priprostoju ali poštenoj kući, pa da treba da bude vierna našemu geslu

„BOG I HRVATI“

Naklada kalendara „Bog i Hrvati“

Margaretska ulica 6 u Zagrebu.